

FELLESKJØPET AGRI SA AVD KAMBO
Depotgata 22
2000 LILLESTRØM

Saksbehandler, innvalgstelefon
Martina Vestgård, 69247517

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til produksjon av fôr på Kambo i Moss kommune.

Fylkesmannen i Oslo og Viken har ferdigbehandlet søknaden fra Felleskjøpet Agri SA og gir tillatelse etter forurensningsloven til produksjon av fôr på Kambo i Moss kommune.

Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Fylkesmannen fatter vedtak om gebyr på kr 99 900,- for behandling av saken.

Vedtaket om tillatelse og gebyrfastsettelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker.

Vi viser til søknad mottatt 04.04.2018, om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, og sakens øvrige dokumenter.

Bakgrunn og søknad

Felleskjøpet Agri SA (heretter Felleskjøpet) har i dag en tillatelse datert 06.09.2006 sist endret 30.3.2007 etter forurensningsloven til fôrproduksjon. På bakgrunn av investering i mer moderne produksjonsutstyr for kraftfôrproduksjon med økt produksjonskapasitet søkes det om ny tillatelse. Økt produksjonskapasitet for kraftfôrproduksjonen er fra 135 000 tonn til 220 000 tonn per år.

Virksomheten innebærer produksjon av kraftfôr fra råvarer, inntak, rensing, tørking, lagring og videresending av korn, og inntak, pakking og lagring av mineralgjødsel. Felleskjøpet produserer også premixer som brukes i egen eller andres fôrproduksjon. Råvarer i kraftfôrproduksjonen er i hovedsak korn, proteinråvare (eks soyamel, fiskeensilasje, rapsfrø), fettråvarer (eks vegetabilsk fett), melasse, samt vitaminer mm. Det er utslipp til luft fra virksomhetens forbrenningsanlegg og støv fra håndtering og produksjon. Virksomheten reduserer utslipp til luft ved filter m.fl. tiltak.

Virksomheten har ikke utslipp av prosessvann.

Høring

Fylkesmannen i Oslo og Viken har sendt søknaden på høring til berørte offentlige organer og myndigheter, organisasjoner som ivaretar allmenne interesser som vedtaket angår samt andre som kan bli særlig berørt. Søknaden er også lagt ut på Fylkesmannen sine nettsider, samt offentlig kunngjort i Moss Avis og Dagsavisen Moss.

Vi har mottatt to høringsuttalelser fra Statens vegvesen og Vibeke Dons Wankel. Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsuttalelsene.

Statens vegvesen uttaler at det burde være opplysninger i søknaden om hvilke økte transportmengder økt produksjon vil medføre, og når og hvor transporten til/fra bedriften skjer. De skriver videre at de ikke har grunn til å tro at økte produksjon vil medføre trafikale problemer, men at vegnettet omkring Patterødkrysset tidvis er overbelastet. Statens vegvesen arbeider med å finne løsninger som kan øke kapasitet og avvikling i dette krysset. Det er ikke tilsvarende problemer mot nord i Sonsveikrysset.

Vibeke Dons Wankel uttaler at det i bl.a. støyutredningen fra SWECO ikke er tatt hensyn til nye, regulerte boligområder og ny næringsvirksomhet i Møllebakken/Mølleåsen, ref. reguleringsplan for Kambo. De nye bolig- og næringsområdene BF1, BF2, BKS2, BB1-BB3 og FK1 som allerede er klarert for utbygging vil bli påvirket av Felleskjøpets økte virksomhet. Ulemper knyttet til støy fra Felleskjøpets anlegg vil forsterkes når produksjonen av kraftfor økes med 65 % og påvirke de nye boligområdene. Spesielt støy fra Felleskjøpets vifter må reduseres på en bedre måte enn i dag.

Wibeke Dons Wankel uttaler også at trafikkbelastningen i Møllebakken er stor og skyldes i hovedsak trafikk til og fra Felleskjøpet. Utkjøring i krysset Møllebakken/Osloveien kan være problematisk spesielt for store lastebiler og traktorer, som bruker lang tid for å komme gjennom krysset. I forbindelse med økt produksjonskapasitet hos Felleskjøpet, må det stilles krav om etablering av fortau langs Møllebakken og utbedring av krysset Møllebakken/Osloveien.

Bedriftens kommentarer til høringsuttalelsene:

Nedenfor gjengis en oppsummering av bedriftens kommentarer til høringsuttalelsene:

Felleskjøpets kommentarer til høringsuttalelsen fra Statens vegvesen

Vedrørende transportmengder så forholder virksomheten seg til allerede godkjent reguleringsplan fra 2012. Virksomheten har helkontinuerlig drift. Hovedtyngden av transport til / fra anlegget vil foregå mellom 06-19.

Felleskjøpets kommentarer til høringsuttalelsen fra Vibeke Dons Wankel

Støyberegninger utført av SWECO 18.12.2017 viser at alle de nevnte områdene ligger under dBA 45. Støyberegningen er vedlagt utslippssøknaden. Virksomheten har ikke mottatt noen klager på støy siden 2007. I 2008 ble det gjort støyreducerende tiltak. I forbindelse med utvidelser i kraftfôrfabrikken som er gjort i senere tid er det benyttet produksjonsutstyr med BAT-krav.

Gjeldende trafikksituasjonen skriver Felleskjøpet at virksomheten forholder seg til allerede godkjent reguleringsplan fra 2012. Videre har virksomheten tatt i bruk et effektivt flåtestyringssystem.

Fylkesmannens kommentarer til høringsuttalelsene og bedriftens tilsva

Trafikksituasjonen ivaretas i reguleringsplaner etter plan- og bygningsloven, og vil ikke være tema for vilkår i denne tillatelsen etter forurensningsloven.

Når det gjelder støy er høringsuttalelsen og bedriftens tilsva tatt inn i beslutningsgrunnlaget i forbindelse med utarbeidelse av vilkårene i tillatelsen.

Fylkesmannens vurdering

Generelt

Omsøkt økning i rammene for fôrproduksjon er i en størrelsesorden som innebærer ny virksomhet på anlegget. Dette innebærer at Felleskjøpet får en ny tillatelse som erstatter tidligere tillatelsesdokument av 06.09.2006, sist endret 30.03.2007. Hovedvirksomheten på anlegget er produksjon av kraftfôr, men hele virksomheten er omfattet av tillatelsen etter forurensningsloven.

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkårene etter § 16, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Disse rettsprinsippene omfatter vurdering i forhold til kunnskapsgrunnlaget, «føre-var-prinsippet», samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og at kostnader bæres av tiltakshaver.

Det er virkningene av den omsøkte virksomheten på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom virksomheten senere ønsker å flytte virksomheten må det derfor søkes på nytt for den nye lokaliseringen.

Lovgrunnlag og myndighet

Aktuell virksomhet krever tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven §§ 11, jf. § 16.

Fylkesmannen har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for fôrproduksjon, jf. rundskriv T-3/12.

Vurdering av forurensningspotensialet fra anlegget

Industriutslippsdirektivet (IED)

Felleskjøpet Agri SA sin virksomhet på Kambo er omfattet av industriutslippsdirektivet IED, jf. forurensningsforskriften kap. 36 vedlegg I punkt 6.4 b) iii). Punktet gjelder bl.a. for behandling og bearbeidning med sikte på fremstilling av fôr fra animalske og vegetabiliske råstoffer.

Formålet med industriutslippsdirektivet er å redusere forurensning fra industrien og kontrollere utslippene fra store anlegg. Et av virkemidlene for å redusere forurensning er kravet om at industribedrifter skal bruke beste tilgjengelige teknikker (BAT – Best Available Technology) i sine produksjonsprosesser.

BREF (referansedokumentet for beste tilgjengelige teknikker) for Food, Drink and Milk Industries, med BAT-konklusjoner vedtatt 12.11.2019 er gjeldende for virksomheten.

Felleskjøpet har i 2019 gått gjennom det tidligere BREF-dokumentet for Food, Drink and Milk Industries (utarbeidet i 2006 under IPPCC-direktivet) og i forbindelse med dette også gjennomgått utkast til nye BAT-konklusjoner. Rapporten fra gjennomgangen konkluderer med at slik kravene fremstår i utkastet vil bedriften tilfredsstillende disse innen ny BREF blir implementert. Ved tidspunktet for gjennomgangen var utslippsnivåer for bedriftens støvutslipp til luft ikke kjent, men et måleprogram var under utarbeidelse.

Tillatelsen etter forurensningsloven omfatter all aktivitet på anlegget, ikke bare det som er omfattet av IED.

BAT-konklusjonenes krav til ledelse og drift ivaretas gjennom at Fylkesmannen i tillatelsen setter vanlige vilkår om internkontroll, miljørisikoanalyse, utforming og drift av anlegget, forebyggende vedlikehold, utslippsreducerende tiltak og energiledelse. BAT-AEL for støvutslipp vurderes under overskriften *Utslipp til luft*.

Utslipp til vann

Felleskjøpet opplyser i søknaden at det ikke er utslipp til vann fra produksjonen. Sanitæravløpsvann ledes til kommunalt avløpsnett.

Resipient for overvann vil være Mossesundet Ytre. Felleskjøpet anser dette for å gi svært liten miljøeffekt. All prosessering, lagring og pakking skjer innendørs. Vi setter vilkår i tillatelsen om at diffuse utslipp til vann ikke skal føre til forurensning og at avrenning fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet. Vi gjør oppmerksom på sammenhengen mellom diffuse utslipp av støv til luft, og utslipp til vann. Ved å begrense diffuse utslipp til luft begrenses også utslippene til vann.

Utslipp til luft

Forbrenning av rene brensler

Bedriften vil ha utslipp til luft fra forbrenningsanlegget for rene brensler, som er regulert i forurensningsforskriften kapittel 27. Havreskall og kornavrens inngår i forskriftens definisjon av rene brensler - fast biobrensel jf. § 27-1. Også fyringsolje, flytende biobrensel m.fl. brensler er omfattet av forskriften. Vi setter derfor ikke vilkår i tillatelsen for bedriftens forbrenningsanlegg, men viser til forurensningsforskriften kapittel 27 som blant annet inneholder grenseverdier for utslipp og krav om målinger for fyringsanlegg med effekt fra 1 og inntil 50 MW.

Støv fra produksjonsprosesser

Felleskjøpets produksjonsprosesser medfører at det dannes støv. Bedriften har to utslippspunkter fra hammermøller i ny fabrikk, to utslippspunkter fra kjøling av pellet i ny fabrikk og tre utslippspunkter fra kjøling av pellet i gammel fabrikk. Felleskjøpet har rensiltak for støv: sykkloner for utslipp fra kjøling av pellet og filter for utslipp fra hammermøller. Dette er beskrevet i brev fra bedriften av 29.06.2020, som også beskriver forventede utslippsnivåer. De totalt syv utslippspunktene til luft reguleres med grenseverdier for støv i tillatelsen.

I BAT-konklusjonene for Food, Drink and Milk Industries, vedtatt 12.11.2019 og publisert 04.12.2019, er det utslippsgrenser, BAT-AEL, for kanaliserte utslipp til luft av støv fra knusing, og fra kjøling av

pellet, i forbindelse med produksjon av sammensatt fôr, jf. BAT 17, tabell 4. Der er også målekrav assosiert til BAT-AEL, jf. BAT 5.

BAT-AEL skal være implementert i tillatelser etter forurensningsloven innen 4 år. Vi setter grenseverdier for utslipp til støv i tillatelsen i tråd med BAT-konklusjonene og bedriftens forventede utslippsnivåer, til å være gjeldende fra 04.12.2023.

Diffuse utslipp

Felleskjøpet beskriver i søknaden at det forekommer diffuse utslipp til luft i forbindelse med lossing av båt, der vindhastighet over 10 m/s kan føre til at støv blåser av under lossing. Bedriften har installert kraftige avsug og innført begrensninger for lossing av enkelte råvarer over visse vindhastigheter. Det er laget instruksjoner for lossing og det blir gjennomført opplæring.

Vi setter vilkår i tillatelsen om at diffuse utslipp til luft som kan medføre skade eller ulempe for miljøet skal begrenses mest mulig.

Lukt

Felleskjøpet opplyser i søknaden at pelleteringsprosessen medfører at det oppstår en «bakelukt» og noe av dette kan følge med kjøleluften ut. Bedriften har ikke mottatt klager på lukt fra naboer. Vi legger til grunn at virksomheten ikke fører til luktulempere av betydning for naboer.

Støy

Virksomheten medfører støy fra bl.a. jethetter på tak og fra transportere på området. Dette er beskrevet i den støyutredning¹ som er vedlagt søknaden og som redegjør for forventede støynivåer basert på kildemålinger og erfaringsdata for støykilder. Der er vilkår for støy i tillatelsen fra 2006, og likelydende krav i reguleringsplanen for området. Basert på den gjennomførte støyutredningen forventer vi ikke at økte rammer for bedriften vil føre til overskridelser av disse kravene, hverken for eksisterende bebyggelse eller ny bebyggelse innenfor vedtatte reguleringsplaner. Vi viderefører støykravene i tillatelsen fra 2006 i den nye tillatelsen.

Vi forventer at bedriften arbeider aktivt for å minimere enkelte støyhendelser i form av smell og lignende som overskrider maksimalnivået på 60 dB(A) L_{AFmax} nattestid.

Forurenset grunn

Felleskjøpet har gjennomført en tilstandsrapport for mulig forurensning av grunn og grunnvann, fase 1². Rapporten konkluderer med at det ikke er kjent tidligere aktiviteter eller hendelser som har medført forurensning av grunn og grunnvann, og at stoffene som benyttes i dag ikke medfører risiko på grunn av små volumer eller fordi en lekkasje i de fleste tilfeller vil bli fanget opp. Det bør derfor ikke være behov for å gå videre med en del 2 av tilstandsrapporten.

Fylkesmannen gjør oppmerksom på at håndtering av diesel og fyringsolje over tid medfører risiko for lekkasje fra tanker eller ledninger, spill i forbindelse med påfyll mv. Vi vurderer imidlertid at det ikke er nødvendig å kreve flere undersøkelser på nåværende tidspunkt og setter vanlige krav til forebyggende tiltak og tiltak for å begrense miljøvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn og grunnvann. Vi setter vilkår om periodisk overvåking av grunn og grunnvann i tråd med forurensningsforskriften, § 36.-11 punkt 4.

¹ Støyutredning Felleskjøpet avd Kambo, 18.12.2017, SWECO

² Tilstandsrapport om mulig forurensning av grunn og grunnvann FKA – Kambo, 15.11.2019, WSP

Håndtering av avfall

Avfall som oppstår i virksomheten skal håndteres etter gjeldende regelverk. Avfall som er farlig avfall skal deklarerer elektronisk via avfallsdeklarering.no.

Vi setter vanlige vilkår i tillatelsen til håndtering av avfall og farlig avfall.

Tanklagring

Tank for fyringsolje på over 10 m³ er omfattet av forurensningsforskriften kapittel 18 om tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall.

Energi

Energiforbruk er et viktig miljøaspekt ved produksjon av sammensatt fôr. Virksomheten har redegjort for at bedriften arbeider med energiledelse. Tillatelsen fra 2006 har vilkår om energistyring, og vi setter også i den nye tillatelsen vilkår om energiledelse og rapportering av spesifikt energiforbruk. Vi forstår at deres investering i mer moderne utstyr for kraftfôrproduksjon muliggjør store energibesparelser per tonn kraftfôr. Fylkesmannen ser positiv på dette, og vi ser også av Felleskjøpets egenkontrollrapportering at det spesifikke energiforbruket har gått betydelig ned i løpet av de siste tiårene.

Konsekvenser for naturmiljøet

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

På Felleskjøpets området er det registrert observasjoner i Miljødirektoratets database <https://kart.naturbase.no/> av ærfugl og hønehawk som er fuglearter av stor forvaltningsinteresse og av svartbak og vandrefalk, som er fuglearter av særlig stor forvaltningsinteresse. Sør for bedriften, i Mossesundet, er det registrert et naturtypeområde med verdi svært viktig. Dette er et ålegrassamfunn. Vi forventer ikke at økt fôrproduksjon på Felleskjøpet skal føre til negative konsekvenser for naturmangfoldet i området.

Felleskjøpet mottar laster med korn som vil kunne inneholde frø av fremmede arter. Dette kan være arter som vil være i stand til å etablere seg i norsk natur. Uønskede fremmede arter utgjør en trussel mot norsk natur og økosystemer, og spredning av disse bør forhindres. Fylkesmannen har satt som vilkår for tillatelsen at bedriften skal gjennomføre risikovurdering og ha rutiner for å minimere risiko for spredning av fremmede organismer som kan forekomme i korn og andre stoffer som virksomheten håndterer. Rutinene skal dokumenteres i internkontrollen. Vi viser også til alminnelige krav til aktsomhet jf. § 18 i forskrift om fremmede organismer, herunder krav til kunnskap om risiko for uheldige følger for biologisk mangfold og tiltak for å forebygge og avdekke utilsiktet spredning.

Akutte utslipp i forbindelse med for eksempel brann eller uhell kan medføre risiko for negativ påvirkning på naturmiljøet. Virksomheten plikter å minimere risiko for akutte utslipp og gjøre relevante tiltak for å hindre at eventuelle utslipp fører til forurensning.

Søknaden og Fylkesmannens behandling av den er basert på eksisterende kunnskap om det biologiske mangfoldet i og rundt tiltaksområdet. Fylkesmannen anser at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til at kravet i naturmangfoldloven § 8 om at beslutningene skal hvile på et best mulig kunnskapsgrunnlag, er oppfylt. Hensynet til føre-var prinsippet i § 9 i naturmangfoldloven vektlegges

derfor i mindre grad. Det er også gjort en vurdering ut fra den samlede belastningen som økosystemet vil bli utsatt for etter § 10. Fylkesmannen anser at fastsatte vilkår vil sikre at naturmangfoldet ikke vil forringes i nevneverdig grad.

Fylkesmannen mener derfor at prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldlovens §§ 8 til 12 er oppfylt.

Vurdering etter vannforskriften

Resipient for overvann fra bedriftens område er Mossesundet Ytre (VannforekomstID 0101020400-3-C). Mossesundet Ytre har god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand.

Vannforskriften § 4 sier at *«tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand»*. Fylkesmannen mener at det på bakgrunn av resipientens størrelse og miljøtilstand, og med forutsetning at tiltaket gjennomføres som beskrevet i søknaden, ikke vil foreligge en vesentlig risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomst.

I henhold til § 12 i vannforskriften kan ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst gjennomføres selv om dette medfører at miljømålene i § 4 - § 6 ikke nås eller at tilstanden forringes, dersom dette skyldes; nye endringer i de fysiske egenskapene til en overflatevannforekomst eller endret nivå i en grunnvannforekomst, eller ny bærekraftig aktivitet som medfører forringelse i miljøtilstanden i en vannforekomst fra svært god tilstand til god tilstand.

Fylkesmannen vurderer at tiltaket som omsøkt med fastsatte vilkår ikke vil medføre en varig «forringelse» av vannforekomsten. Fylkesmannen er derfor av den oppfatning at vannforskriften § 12 ikke kommer til anvendelse.

Samfunnsmessige hensyn

Bedriftens område omfattes av reguleringsplan for Møllebakken 50, ikrafttredelsesdato 22.10.2012 og er regulert for bruk til industri og havneområde. Virksomheten medfører samfunnsnytte i form av arbeidsplasser og som en viktig del i av kjeden i matproduksjonen.

Konklusjon

Vi har vurdert søknaden og kommet frem til at samfunnsnyttens virksomheten utgjør overstiger de forurensningsmessige ulemperne knyttet til virksomheten. Det forutsettes at virksomheten drives i samsvar med vilkårene som følger av tillatelsen og forurensningsregelverket for øvrig.

Vedtak om tillatelse

Fylkesmannen gir Felleskjøpet Agri SA tillatelse til produksjon av fôr ved Møllebakken 50, gbnr. 3/1778 Kambo i Moss kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i § 16 i samme lov.

Fylkesmannen har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Tillatelsen gjelder fra dags dato og erstatter tidligere tillatelse av 06.09.2006, sist endret 30.03.2007.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr dato 18.07.2019. Vi varslet sats 4 som i 2019 utgjorde kr 98 400,- for behandling av søknaden.

Fylkesmannen vedtar at forurensningsforskriftens § 39-4 sats 4 kommer til anvendelse i denne saken. Da hovedvekten av saksbehandlingen er gjennomført i 2020 benytter vi satsene for 2020. Dette innebærer at Felleskjøpet Agri SA skal betale kr 99 900,- for Fylkesmannens arbeid med tillatelsen. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Herunder hører gjennomgang av søknaden, møter og korrespondanse med søker, høring av saken samt endelig ferdigstillelse av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Fylkesmannen inngår også.

Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Klageadgang

Vedtaket, herunder plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Med hilsen

Ingvil Grande
for
Kari Skogen
seksjonssjef
Klima- og miljøvern avdelingen

Martina Vestgård
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Tillatelse med vilkår

Kopi til:

Felleskjøpet Agri SA avd Kambo - Kari Lundblad

FELLESKJØPET AGRI SA

VIKEN FYLKESKOMMUNE

FISKERIDIREKTORATET REGION SØR

Ketil Svelland

NATURVERNFORBUNDET I ØSTFOLD

MOSS KOMMUNE

MOSS PROPERTY INVEST AS

FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV ØSTFOLD

Statens vegvesen region øst

Vibeke Dons Wankel

Postboks 469 Sentrum	0105	OSLO
Postboks 220	1702	SARPSBORG
Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Marinabakken 71	1538	Moss
Postboks 220	1702	SARPSBORG
Postboks 175	1501	MOSS
Postboks 3033 Kambo	1506	MOSS
Postboks 220	1702	SARPSBORG
Postboks 1010 Nordre Ål	2605	LILLEHAMMER
Herregårdsveien 35	1538	Moss

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen. Vilkårene framgår på side 5 til og med side 18. Dette tillatelsesdokumentet erstatter tidligere tillatelse av 06.09.2006, sist endret 30.03.2007.

Hvis bedriften ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at forurensningsmyndigheten kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Informasjon fra enhetsregisteret om den ansvarlige og underenheten:

Navn på juridisk enhet: Felleskjøpet Agri SA
Organisasjonsnummer til juridisk enhet: 911 608 103
Navn på underenhet: Felleskjøpet Agri SA avd Kambo
Organisasjonsnummer til underenhet: 873 096 802
Postadresse til underenhet: Depotgata 22, 2000 Lillestrøm

Informasjon om virksomheten fra forurensningsmyndighetens database:

Anleggsnavn: Felleskjøpet – Kambo fôrmølle	
Anleggsnr og anleggsaktivitet:	3002.0106.01- fôrproduksjon
Kommune: Moss	Fylke: Viken
Lokalisering (UTM): sone 33, øst: 255408 nord: 6600628	
Lokalisering, adresse og gbnr.: Møllebakken 50, 1538 Moss, gbnr. 3/1778	
Hovedkategori IED*: 6. Annen virksomhet	
IED-kode: 6.4 b) iii), Behandl. og bearb. av følgende råstoffer, for fremstilling av næringsmidler eller fôr fra: animalske og vegetabiliske råstoffer, sammensatte og usammensatte prod., kapasitet 75 tonn ferdige produkter per dag dersom $A > 10$ eller $[300 - (22,5 \times A)]$ for $A < 10$. A= andel av animalsk materiale (% av vekt ferdigvarekap. ekskl. emballasje), unntatt kun melk.	

* IED (industriutslippsdirektivet) er gjennomført i norsk rett ved forurensningsforskriften av 1. juni 2004 nr. 931, kap. 36.

Tillatelsesnummer: 2020.0600.T		
Tillatelse første gang gitt: 06.07.2020	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:
Ingvil Grande <i>for</i> Kari Skogen seksjonssjef		Martina Vestgård rådgiver

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	saksbeh. og saksnr.	Beskrivelse av endring
00.	<i>[dato]</i>		Tillatelsen ble gitt
	<i>[dato]</i>		

Innhold

1.	Tillatelsens ramme	5
1.1	Tillatelsen omfatter	5
1.2	Utforming av anlegget	5
2.	Generelle vilkår	5
2.1.	Utslippsbegrensninger.....	5
2.2.	Plikt til å overholde grenseverdier	5
2.3.	Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	6
2.4.	Utskifting av utstyr og endring av utslippspunkt.....	6
2.5.	Plikt til forebyggende vedlikehold	6
2.6.	Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare	6
2.7.	Internkontroll	7
3.	Utslipp til vann	7
3.1.	Utslippsbegrensninger.....	7
3.1.1.	Utslipp fra punktkilder.....	7
3.1.2.	Diffuse utslipp.....	7
3.1.3.	Utslipsreduserende tiltak.....	7
3.2.	Kjølevann	7
3.3.	Sanitæravløpsvann.....	7
4.	Utslipp til luft.....	8
4.1.	Utslippsbegrensninger.....	8
4.1.1.	Utslipp fra punktkilder.....	8
4.1.2.	Diffuse utslipp.....	8
5.	Støy.....	9
6.	Nærmiljøtiltak	9
6.1.	Fremmede arter.....	9
6.2.	Forsøpling.....	9
7.	Grunnforurensning og forurensede sedimenter	10
8.	Kjemikalier.....	10
9.	Energi.....	11
9.1.	Energiledelse.....	11
9.2.	Utnyttelse av overskuddsenergi	11
9.3.	Spesifikt energiforbruk	11
10.	Egenprodusert avfall.....	12

10.1.	Generelle krav.....	12
10.2.	Håndtering av avfall	12
10.2.1.	Generelle krav til håndtering.....	12
11.	Utslippskontroll og rapportering til forurensningsmyndigheten	13
11.1.	Kartlegging av utslipp	13
11.2.	Utslippskontroll	13
11.3.	Kvalitetssikring av målingene	14
11.4.	Program for utslippskontroll	14
11.5.	Rapportering til forurensningsmyndigheten	15
12.	Miljøovervåking.....	15
12.1.	Overvåking av grunn og grunnvann	15
13.	Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning.....	15
13.1.	Miljørisikoanalyse.....	15
13.2.	Forebyggende tiltak	16
13.3.	Beredskapsanalyse	16
13.4.	Beredskapsplan	16
13.5.	Beredskapsetablering.....	17
13.6.	Øving av beredskap	17
13.7.	Varsling av akutt forurensning	17
14.	Undersøkelser og utredninger.....	17
14.1.	Utarbeidelse av støysonekart	17
14.2.	Utarbeidelse av program for utslippskontroll	17
15.	Eierskifte, omdanning m.v.....	17
16.	Nedleggelse.....	18
17.	Tilsyn	18

1. Tillatelsens ramme

1.1 Tillatelsen omfatter

Tillatelsen gjelder forurensning fra produksjon av inntil 220 000 tonn kraftfôr per år. Virksomheten omfatter også mottak, rensing, tørking, lagring og videresending av korn, mottak, pakking og lagring av mineralgødsel, og produksjon av fôr-premixer.

Bedriften har også et anlegg for energiproduksjon; en biokjele designet for forbrenning av kornavrens og havreskall med 3,2 MW innfyrt effekt, og en oljekjele med 10 MW innfyrt effekt. Virksomhet ved dette anlegget reguleres av forurensningsforskriftens kapittel 27 om forbrenning med rene brensler.

1.2 Utforming av anlegget

Alle arealer hvor det kan være fare for spill av helse- og miljøskadelige stoffer skal ha tett ugjennomtrengelig dekke.

Oppdaterte tegninger som viser ledningsnett, kummer, renseinnretninger, utslippspunkter, prøvetakingspunkter og lignende, skal til enhver tid være tilgjengelig på anlegget.

Anlegget skal være skjermet for skjemmende innsyn fra boliger og offentlig vei.

Alle bygninger, gjerder og lignende skal utformes etter gjeldende lovverk og reguleringsbestemmelser, og eventuelt andre planbestemmelser.

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 14. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 14.

2.2. Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som er vanlig for den aktuelle type virksomhet i en slik grad at det kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3. Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 flg. uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået som minimum medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4. Utskifting av utstyr og endring av utslippspunkt

Ved utskifting av utstyr må det nye utstyret tilfredsstillende prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensende utslipp og annen negativ innvirkning på miljøet (BAT-prinsippet), jfr. pkt. 2.3. Der det finnes relevante BAT-konklusjoner for virksomheten, skal det nye utstyret være i overensstemmelse med disse, jf. forurensningsforskriften kapittel 36 vedlegg 2.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr der det er mulig å oppnå utslippsreduksjoner av betydning, skal bedriften gi melding til forurensningsmyndigheten om dette i god tid før det tas beslutning om valg av utstyr.

Hvis bedriften ønsker å endre utslippspunkter som er fastlagt i tillatelsens vilkår må den søke om tillatelse til dette. Der utslippspunkt ikke er fastlagt i tillatelsens vilkår, må bedriften avklare med forurensningsmyndigheten om en ønsket endring av utslippspunkt krever tillatelse og eventuelt også spredningsberegninger.

2.5. Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.6. Tiltakplikt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare.

2.7. Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold.

3. Utslipp til vann

3.1. Utslippsbegrensninger

3.1.1. Utslipp fra punktkilder

Virksomheten skal ikke ha punktutslipp til vann fra produksjonsprosesser.

3.1.2. Diffuse utslipp

Virksomheten skal ikke ha forurensende diffuse utslipp til vann.

3.1.3. Utslippsreducerende tiltak

Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

Eventuelt oljeholdig avløpsvann skal renses tilfredsstillende i oljeutskiller eller tilsvarende rensenhet med utslipp til kommunalt spillvannnett.

3.2. Kjølevann

Virksomheten skal ikke ha utslipp av kjølevann.

3.3. Sanitæravløpsvann

Kommunen er myndighet for regulering av sanitæravløpsvannet fra bedriften.

¹ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996 nr. 1127

4. Utslipp til luft

4.1. Utslippsbegrensninger

4.1.1. Utslipp fra punktkilder

Tabell 1: Grenseverdier for utslipp av støv fra produksjonen.

Kilde	Komponent	Utslippsgrenser Korttidsgrenser*	Gjelder fra
Kanaliserende utslipp til luft fra knusing – hammermøller i ny fabrikk (2 utslippspunkter)	støv	5 mg/Nm ³	04.12.2023
Kanaliserende utslipp til luft fra kjøling av pellet i ny fabrikk (2 utslippspunkter)	støv	10 mg/Nm ³	04.12.2023
Kanaliserende utslipp til luft fra kjøling av pellet i gammel fabrikk (3 utslippspunkter)	støv	20 mg/Nm ³	04.12.2023

* Grenseverdiene gjelder ikke ved opp- og nedkjøring, lekkasjer, funksjonsfeil på anlegget, plutselig driftsstans eller ved nedleggelse av virksomheten forutsatt at pliktene til å redusere forurensning så langt som mulig (pkt 2.6), forebyggende vedlikehold (pkt 2.5) og tiltakspunkt (pkt 2.6) er overholdt.

Utslippsbegrensningene gjelder for ufortynnet avgass.

Utslippsbegrensningene gjelder for hvert enkelt utslippspunkt.

Målinger og midling skal gjøres i overensstemmelse med BAT-konklusjoner for Food, Drink and Milk Industries.

For utslipp fra virksomhetens forbrenningsanlegg for rene brensler vises til forurensningsforskriften kapittel 27, som nevnt i punkt 1.

4.1.2. Diffuse utslipp

Diffuse utslipp til luft, inkludert lukt, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Om nødvendig må tiltak iverksettes.

5. Støy

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som innfallende lydtryknivå ved mest støyutsatte fasade:

Dag (kl. 07-19)	Kveld (kl. 19-23)	Natt (kl. 23-07)	Natt (kl. 23-07)
$L_{pAekv12h}$	$L_{pAekv4h}$	$L_{pAekv8h}$	L_{AFmax}
55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	60 dB(A)

L_{pAeqT} er A-veiet gjennomsnittsnivå (dBA) midlet over driftstid der T angir midlingstiden i antall timer.

L_{AFmax} er gjennomsnittlig A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene i perioden med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet samt lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra persontransport av ansatte til og fra bedriftsområdet er likevel ikke omfattet av grensene.

6. Nærmiljøtiltak

6.1. Fremmede arter

Bedriften skal gjennomføre risikovurdering og ha rutiner for å minimere risiko for spredning av fremmede organismer som kan forekomme i korn og andre stoffer som virksomheten håndterer. Dette skal dokumenteres i internkontrollen.

Krav til kunnskap om risiko for uheldige følger for biologisk mangfold og tiltak for å forebygge og avdekke utilsiktet spredning følger av forskrift om fremmede organismer § 18.

6.2. Forsøpling

Nærmiljøet rundt anlegget skal ikke forsøples. Anlegget skal utformes med tanke på å hindre flygeavfall. Opprydding av skjemmende avfall på og nær anleggsområdet skal skje fortløpende.

7. Grunnforurensning og forurensete sedimenter

Virksomheten skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann.

Bedriften plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn og grunnvann. Utstyr og tiltak som skal forhindre utslipp til grunn og grunnvann eller hindre at eventuelle utslipp medfører skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes og vedlikeholdes regelmessig. Plikten etter dette avsnittet gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Bedriften skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensete sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Terrenginngrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriften kapittel 2², eventuelt tillatelse etter forurensningsloven.

Tiltak i forurensete sedimenter må ha tillatelse etter forurensningsloven eller forurensningsforskriften kapittel 22.

Ved endelig nedleggelse av virksomheten, skal bedriften vurdere forurensningstilstand i grunn og grunnvann med hensyn til mulig forurensning av relevante farlige stoffer som er brukt, fremstilt eller frigitt ved virksomheten og treffe de tiltak som følger av forurensningsloven § 7 og § 20. Plan for tiltak skal forelegges forurensningsmyndigheten. Forurensningsmyndigheten kan stille ytterligere krav med hjemmel i forurensningsloven. Se for øvrig pkt. 16.

8. Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og

² Jf. forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider

miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.7 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.³

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁴ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

9. Energi

9.1. Energiledelse

Bedriften skal ha et system for energiledelse i bedriften for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i bedriftens internkontroll, jf. vilkår 2.7. og følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse.

Systemet skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten.

9.2. Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Bedriften skal også gjennom tiltak på eget bedriftsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

9.3. Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og rapporteres årlig, jf. pkt. 11.5.

³ jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

⁴ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516

10. Egenprodusert avfall

10.1. Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. For materiale som utnyttes som biprodukt, skal det foreligge skriftlig dokumentasjon som viser at kriteriene i forurensningsloven § 27 andre ledd er oppfylt.

Innholdet av skadelige stoffer i avfallet skal begrenses mest mulig.

Avfall som oppstår i bedriften, skal primært søkes ombrukt i bedriftens produksjon eller i andres produksjon. Hvis dette ikke er mulig eller medfører urimelig kostnad, skal det fortrinnsvis materialgjenvinnes. Dersom dette heller ikke er mulig uten urimelig kostnad, skal avfallet så langt mulig gjenvinnes på annen måte.

Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder gjenvinning, skjer i overensstemmelse med regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven.⁵

Farlig avfall kan ikke fortynnes med den virkning at det blir regnet som ordinært avfall. Ulike typer farlig avfall kan ikke sammenblandes hvis dette kan medføre fare for forurensning eller skape problemer for den videre håndteringen av avfallet. Farlig avfall kan heller ikke blandes sammen med annet avfall, med mindre det letter den videre behandlingen av det farlige avfallet og dette gir en miljømessig minst like god løsning.

10.2. Håndtering av avfall

10.2.1. Generelle krav til håndtering

All håndtering av avfall skal foregå slik at det ikke medfører forurensende avrenning til grunn eller overflatevann. Sjenerende støving skal unngås. Farlig avfall skal håndteres i henhold til avfallsforskriften kapittel 11.

I tillegg gjelder følgende:

- a. All håndtering av avfall skal være basert på en risikovurdering, jf. punkt 2.7 *Internkontroll* og 13 *Beredskap*.
- b. Bedriften skal ha kart hvor det fremgår hvor forskjellige typer avfall er lagret.
- c. Avfallslager skal være sikret slik at uvedkommende ikke får adgang. Lagret farlig avfall skal ha forsvarlig tilsyn. Lagret avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret.
- d. Avfall som ved sammenblanding kan gi fare for brann, eksplosjon eller dannelse av farlige stoffer, skal lagres med nødvendig avstand.

⁵ Se blant annet avfallsforskriften av 1.6.2004 nr 930 og kapittel 18 i forurensningsforskriften av 1.6.2004 nr 931.

- e. Alt farlig avfall, uavhengig av mengde, skal lagres innendørs og på tett dekke⁶ med oppsamling av eventuell avrenning. Annen lagringsmåte kan godtas dersom bedriften kan dokumentere at den valgte lagringsmåten gir minst like lav risiko og like god miljøbeskyttelse

For visse typer tanklagring gjelder forurensningsforskriften kapittel 18.

11. Utslippskontroll og rapportering til forurensningsmyndigheten

11.1. Kartlegging av utslipp

Bedriften plikter systematisk å kartlegge virksomhetens utslipp til luft, grunn og vann. Dette gjelder både diffuse utslipp og punktutslipp. Bedriften skal legge denne kartleggingen til grunn for utarbeidelsen av programmet for utslippskontroll (punkt 11.2).

Bedriften skal også kartlegge virksomhetens bidrag til støy, jf. punkt 14.1.

11.2. Utslippskontroll

Bedriften skal kontrollere og dokumentere utslippene til luft og vann ved å gjennomføre målinger. Målinger består av volumstrømsmåling, prøvetaking, analyse og beregning. Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal omfatte:

- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i tabell 1 under punkt 4.1.1 i tillatelsen.
- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i forskrift
- utslipp av andre komponenter som kan ha miljømessig betydning og dermed er omfattet av rapporteringsplikten

Bedriften skal vurdere usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling - prøvetaking - analyse - beregning) og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå. For alle målinger skal det være en prøvetakingsfrekvens som sikrer representative prøver.

⁶ Med tett dekke menes fast, ugjennomtrengelig og tilstrekkelig slitesterkt dekke for de aktuelle materialer/avfallstyper.

11.3. Kvalitetssikring av målingene

Bedriften er ansvarlig for at måleutstyr, metoder og gjennomføring av målingene er forsvarlig kvalitetssikret blant annet ved å:

- utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Bedriften kan benytte andre metoder enn norsk eller internasjonal standard dersom særlige hensyn tilsier det. Bedriften må i tilfelle dokumentere at særlige hensyn foreligger og at den valgte metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.
- bruke akkrediterte laboratorier / tjenester når volumstrømsmåling, prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten dersom slik tjenesteyter finnes.
- delta i sammenlignende laboratorieprøving (SLP) og/eller jevnlig verifisere analyser med et eksternt, akkreditert laboratorium for de parameterne som er regulert gjennom presise grenseverdier, når bedriften selv analyserer.
- jevnlig vurdere om plassering av prøvetakingspunkter, valg av prøvetakingsmetoder og -frekvenser gir representative prøver.
- jevnlig utføre kontroll og kalibrering av måleutstyr

11.4. Program for utslippskontroll

Bedriften skal ha et program for utslippskontroll (måleprogram) som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll.

I programmet skal bedriften redegjøre for de kartlagte utslippene (punkt 11.1, første avsnitt), gjennomføringen av utslippskontrollen (punkt 11.2) og kvalitetssikring av målingene (punkt 11.3).

Måleprogrammet skal inneholde:

- en redegjørelse for virksomhetens faktiske utslipp til luft og vann, samt støy, med en oversikt over alle utslippstrømmer, volum og innhold, til luft og vann
- en beskrivelse av de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling – prøvetaking – analyse – beregning) for hver strøm og komponent
- en beskrivelse av måleutstyr som benyttes til målinger, samt frekvens for måleutstyrskontroll og kalibrering
- en begrunnelse for valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens)
- en beskrivelse av valgte metoder/standarder for analyse
- hvis aktuelt, en begrunnelse for valgt frekvens for deltagelse i SLP og/eller verifisering av analyser med et akkreditert laboratorium
- en redegjørelse for hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir

Måleprogrammet skal holdes oppdatert.

11.5. Rapportering til forurensningsmyndigheten

Bedriften skal innen 1. mars hvert år rapportere miljødata og eventuelle avvik for foregående år via www.altinn.no. Miljødata omfatter blant annet produksjonsmengder, avfallsmengder, energiforbruk og resultater fra utslippskontroll. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

For utslipp av stoffer der utslippsbegrensningene ikke er fastsatt ved presise grenseverdier, vil forurensningsmyndigheten ved gjennomgang av egenkontrollrapportene vurdere behovet for å fastsette mer presise, og eventuelt strengere, grenser.

Dersom virksomheten har hatt høyere utslipp enn korttidsgrensene, og bedriften vil hevde at dette skyldes situasjoner som nevnt i note til tabell under punkt 4.1, må bedriften redegjøre nærmere for årsakene.

12. Miljøovervåking

12.1. Overvåking av grunn og grunnvann

Bedriften skal sørge for overvåking av grunn og grunnvann minst én gang hvert femte år for grunnvann og én gang hvert tiende år for grunn.

Overvåkingsprogrammet skal utarbeides og prøvetaking gjennomføres av uavhengig fagekspertise. Der det er hensiktsmessig kan selve prøvetakingen gjennomføres av bedriften selv i samråd med fagekspertise. Overvåkingsprogrammet skal vise og begrunne hvilke komponenter som vil bli undersøkt.

Data som fremskaffes ved undersøkelsen av grunnvannet, skal registreres i databasen Vannmiljø. Data leveres på Vannmiljø's importformat, som finnes på <https://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no/>. Her finnes også oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk.

Resultatene fra overvåkingen skal forelegges forurensningsmyndigheten på forespørsel.

13. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

13.1. Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet, i tråd med internkontrollforskriften jf. 2.7. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal også kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal i tillegg også omfatte alle forhold ved

virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Risikoanalysen skal ta hensyn til ekstremvær, flom etc og fremtidige klimaendringer. Fare for utslipp til ytre miljø ved brann på anlegget, inkludert utslipp av slokkevann, skal inkluderes i miljørisikoanalysen.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

13.2. Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal bedriften, så langt det er mulig uten urimelige kostnader, iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere miljørisikoen. Dette gjelder både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

13.3. Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikoanalysen skal bedriften utarbeide en beredskapsanalyse for den eventuelle restrisiko som gjenstår etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som er identifisert i miljørisikoanalysen skal bedriften utarbeide og begrunne

- a. organisering av beredskapen
- b. nødvendig beredskapsutstyr
- c. nødvendig mannskap
- d. responstid

Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

13.4. Beredskapsplan

Miljørisikoanalyse, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av bedriftens internkontrolldokumentasjon.

Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier.

Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne fremvises ved behov.

13.5. Beredskapsetablering

Basert på beredskapsplanen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

13.6. Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomføres øvelse minst en gang per år. Det skal utarbeides klare mål for øvelsen, inkludert mål for responstid. Øvelsen skal dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

13.7. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁷. Bedriften skal også så snart som mulig underrette forurensningsmyndigheten i slike tilfeller.

14. Undersøkelser og utredninger

14.1. Utarbeidelse av støysonekart

Bedriften skal ha oppdaterte støysonekart basert på støyutredning for sin virksomhet. Ved oppdateringer av støysonekart skal kartet vise støynivåer under og over støygrenser i tillatelsen (LpAeqT).

Støyutredning med støysonekart skal være tilgjengelig ved tilsyn og på forespørsel sendes forurensningsmyndigheten.

14.2. Utarbeidelse av program for utslippskontroll

Bedriften skal utarbeide et (revidert) program for utslippskontroll jf. punkt 11.2 innen 31.12.2020. Programmet for utslippskontroll skal være tilgjengelig ved tilsyn og på forespørsel sendes forurensningsmyndigheten.

15. Eierskifte, omdanning m.v.

Hvis bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes forurensningsmyndigheten så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

⁷ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

16. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren i rimelig tid på forhånd gi melding til forurensningsmyndigheten, samt gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger.

Forurensningsmyndigheten kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Forurensningsmyndigheten kan pålegge eieren eller brukeren å stille ytterligere garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar. Sikkerhet/garanti som allerede er stilt iht. tillatelsen løper videre inntil forurensningsmyndigheten etter søknad fra det driftsansvarlige selskapet eller eier godkjenner reduksjon og/eller bortfall av slik sikkerhet.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift⁸. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til forurensningsmyndigheten innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen. En tiltaksplan som viser hvilke tiltak som er nødvendige for å sikre dette, samt en fremdriftsplan for arbeidet, skal sendes Fylkesmannen senest 3 måneder før nedleggelse.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til forurensningsmyndigheten i god tid før start er planlagt.

17. Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

⁸ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

Vedlegg 1 – Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4' isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklorbenzen	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	

Alkyfenoler og alkylfenoletoksylder

Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl. salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentyphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350